

**HET
LICHT** THRILLER
BAKEN
BER RUNDERKAMP

Ontwerp omslag: vandijk ontwerpt, Eindhoven
Binnenwerk: Palmslag
Auteursfoto: Carola Dekker
Gravure: De Heilige Christoffel draagt het Christuskind,
Martin Schongauer, 1470-1490

© 2021 Uitgeverij Palmslag | Ber Runderkamp

<https://berrunderkamp.wordpress.com/>
www.palmslag.nl
info@palmslag.nl

Alle rechten voorbehouden. Niets uit dit boek mag worden veelevoudigd en/of openbaar gemaakt door middel van druk, internet, fotokopie, microfilm of op welke andere (digitale) wijze dan ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

No part of this book may be reproduced in any form by print, internet, photoprint, microfilm or any other (digital) means without written permission from the publisher.

ISBN 978 94 930 5995 5
NUR 305

M t S

Maandag 1 mei 2017

De twaalf

‘Ze noemen mij één van de twaalf, goddelozen, gedrochten, freaks, fouten van de natuur. Maar ik ben niet zo geboren. Ik ben zo gemaakt. Toen ik twaalf jaar was werd ik ontvoerd. Een week later zat ik thuis op de sofa waar mijn vader indommelde na zijn werk. Dit is tenminste wat mij–’

Chirurg DeWitt onderbreekt mijn betoog. ‘Luidere, en minder dramatisch. Mensen willen niet horen over de sofa van je vader. Begin over je terugkeer. De wederopstanding.’

Ik knik, en schraap mijn keel. ‘Ik ben één van de twaalf. Men noemt ons ook wel de imitatie apostelen. We waren maandenlang in het nieuws en nog steeds wordt aan ons gerefereerd. Naar vandaag heb ik vijftien jaar uitgekeken.’ Hoofdschuddend loop ik door de hal van mijn pastorie. Met elke stap schieten de pijnscheuten door mijn bekkengebied. ‘Het moet beter, ze mogen de kans niet krijgen om suggestieve vragen te stellen.’

‘De focus moet liggen op het wonder van de wetenschap.’ Chirurg DeWitt vult mijn gedachten aan en blijft me toelachen alsof hij naar een amusante talkshow zit te kijken.

Met de zucht die ik slaak voel ik de ruimte om me heen iets vergroten, maar mijn oksels blijven nat van het zweet en mijn hart klopt alsof ik op het punt sta een hartaanval te krijgen. ‘Operatie is geslaagd en heeft de weg vrijgemaakt voor baanbrekende resultaten op het gebied van transplantaties en reconstructieve chirurgie,’ mompel ik zachtjes. In de palm van mijn hand schuilt een briefje met steekwoorden: wetenschap, reconstructieve chirurgie, hernieuwd geloof en verleden.

De deur naar de achterkamer gaat open. ‘Ze zijn klaar voor jullie.’

Ik knik naar Nancy, mijn assistente, en zucht opnieuw.

‘Zal ik je voorgaan naar buiten?’ vraagt ze, zorgelijk kijkend.

Ik schud verwoed mijn hoofd. ‘Bedankt.’ Ze weet hoeveel er voor mij op het spel staat maar begrijpt niet wat het mij kost als ik dit verpruts.

‘We lopen samen naar buiten, op jouw tempo. Zo geven we het signaal van een krachtig verbond tussen wetenschap en geloof af.’ Chirurg DeWitt

wenkt naar de buitendeur en glimlacht alsof hij zojuist een nieuwe Escalade heeft gekocht voor een spotprijs.

Na een schouderklopje gaat Nancy met gerechte rug en verstrakte gezichtstrekken zo dicht mogelijk tegen de muur staan. Haar gevoel voor drama en romantiek heeft dat van mij altijd overstegen maar ik waardeer haar passie voor het geloof. Ik buk, geef Matthias een zoen op zijn voorhoofd, recht mijn rug en draai me om naar de deur. Terwijl mijn hand naar de klink reikt, voel ik het zweet van mijn haren in mijn nek glijden. Het volgende moment druk ik de deur open, voel ik een hand op mijn schouder en knipper met mijn ogen om het flitssalvo uit tientallen fotocamera's te verwerken. Een geraas aan verheven stemmen beklemmt het gevoel van onaantastbaarheid dat ik een moment eerder nog had gevoeld. Het kabaal bonst in mijn oren en wordt pas minder wanneer de persvoorlichter iedereen tot stilte maant en naar me knikt. Behoedzaam loop ik naar het spreekgestoelte. Opnieuw schraap ik mijn keel en kijk nog vlug naar het briefje in mijn palm. Met beide handen grijp ik de microfoon.

‘Mijn naam is Thomas Renner. Ik ben één van de twaalf. Hoewel die naam doet vermoeden dat twaalf jongens werden ontvoerd en verminkt, waren het er zes. En ik ben één van die zes. Tegelijkertijd voel ik me als één van dé twaalf. Ik heb een duidelijke boodschap. Vanaf vandaag, maandag 1 mei, werp ik het juk van die benaming van mijn schouders. In samenwerking met chirurg DeWitt kan ik jullie mededelen dat de operatie is geslaagd. Dit maakt de weg vrij voor baanbrekende en grensverleggende chirurgie en toont wederom hoe krachtig het verbond tussen wetenschap en geloof kan zijn en welke wonderen het tot stand brengt.’

Ik bekijk de tientallen journalisten en fotografen vluchtig voor ik verder ga: ‘Levens die door onfortuinlijke gebeurtenissen een bittere twist te verduren krijgen, worden de kans geboden om het verleden af te sluiten en verder te gaan als herboren. Mijn geloof is hernieuwd. Mijn verleden wordt een pagina die ik vandaag omsla om het volgende hoofdstuk te schrijven. En wordt dat mij een hoofdstuk! Mijn God.’

Enkele journalisten grinniken, anderen kijken pijnlijk. Ik ben er zeker van dat die zin uit zijn context zal worden getrokken en in de krant van morgen uitgebreid geanalyseerd zal worden.

‘Om jullie het inhoudelijke verhaal over de reconstructie niet te onthouden, geef ik het woord over aan de God gegeven, begaafde en getalenteerde man, chirurg DeWitt.’

Er klinkt een mat applaus. Ik voel een ongeduld dat duidt op desinteresse van de aanwezigen voor het verhaal van mijn chirurg. Terwijl hij zijn verhaal doet over nieuwe technieken en de nieuwste chirurgische instrumenten herinner ik mezelf eraan te lachen en vooruit te kijken. Ik kies een punt uit, net boven de massa, een baksteen, lichter dan die om hem heen. Niemand heeft in de gaten of ik mezelf wel tot de journalisten richt. Voor hetzelfde geld kijk ik de man aan die een paar rijen naar achteren zit. Ik kan het niet helpen om aan vrijdag te denken. Ineens krijg ik het gevoel dat er te weinig dagen in een week zitten. Het verlangen om van het spreekbalkon te vluchten overvalt me, maar mijn voeten voelen als vastgenageld aan de vloer. En vluchten met de pijn die ik heb wordt sowieso lastig.

Een matig applaus brengt me terug naar het heden.

DeWitt houdt zijn handen voor zich uit, begint mee te klappen en neemt twee kwieke passen achteruit. Hij wenkt me opnieuw plaats te nemen achter de microfoon om vragen te beantwoorden. Iedere aanwezige steekt een hand op, zeker de helft van hen heeft ooit een artikel geschreven over seksueel misbruik binnen de katholieke kerk. De persvoorlichter wijst een gerenommeerde journalist van de *L.A. Times* aan.

‘Pastor, wat is uw voornaamste reden geweest om de operatie te ondergaan? Ik bedoel, wat bent u van plan met uw nieuwe, eh, aanwinst te gaan doen?’

De vraag wordt ontvangen met besmuikt gegriinnik, sommigen proesten het zelfs uit.

Ik wrijf heel even over mijn voorhoofd voordat ik mijn hoofd opricht en begin te knikken. ‘Ik ben geboren als een man. Bij een man horen nu eenmaal bepaalde kenmerken. Wanneer die kenmerken door een gestoord individu afgenomen worden, dan is dat niet de weg van God. Dat is dan de weg van een onverlaat geweest. Om die onverlaat het vervolg van je leven te laten bepalen, een beschimpt leven, welteverstaan,’ ik richt een vinger op om extra nadruk te leggen op de laatste opmerking, ‘is dwaas. Waarom zouden we in een tijd waarin de mogelijkheden onuitputtelijk én betaalbaar zijn, een dwaas pad volgen?’

De vraag is niet als vraag bedoeld en ik knik naar de persvoorlichter. Ze wijst een journalist aan die ik herken als freelancer die vooral publiceert in enkele lokale kranten in het noorden van Californië.

‘Pastor? Waarom hebt u gekozen voor het celibataire leven terwijl degene die u uw kroonjuwelen afnam ook voor dat leven koos? Een vergelijking met een herhaling van het verleden is onvermijdelijk. Bent u niet bang om de-

zelfde neigingen te krijgen?’

De journalist lijkt me van dezelfde leeftijd als ikzelf. ‘Mijn kind, ik kies het pad van God. Het pad van gelijkheid en vreedzaamheid, vrede en liefde. Niet voor het pad van de duisternis.’

‘Wel vreemd voor iemand met de bijnaam “Ongelovige Thomas”,’ roept iemand vanaf een van de achterste rijen.

Opnieuw klinkt gelach, sommigen gieren het uit.

Een journalist die aan de linker buitenkant op een stoel zat, rolt over de vloer van het lachen.

Ik voel mijn linkerwang trillen en kijk zijdelings naar de chirurg. Maar hij draagt nog dezelfde lach als op het moment dat we naar buiten kwamen.

Een hete gloed vult mijn borstkas. Ik leun naar voren en rek mezelf uit tot mijn volledige lengte. ‘Ik ben Thomas Renner, één van de twaalf. Ik ben pastor Renner en ik ben weer man geworden. Niemand kan dat nog van me afnemen.’

‘Zint u op wraak?’

‘Nee, wanneer je het pad van God bewandelt, bestaat wraak niet meer. Alleen vergeving.’

‘Zelfs voor de dader van de IA-castraties?’

‘Zelfs voor hem,’ zeg ik knikkend. Ik kijk de journalist die de vraag stelde doordringend aan, net zolang totdat hij neerkijkt en iets op zijn notitieblok krabbelt.

‘Vader? Mag ik u vader noemen?’

‘Maar natuurlijk, mijn kind.’ Ik spoor een vrouw van middelbare leeftijd met bruin krullend haar aan om verder te gaan. Ze had mijn moeder kunnen zijn.

‘Vader, u bent opmerkelijk jong en wijs om de geestelijke functie te bekleeden die u ambieert. Jonge mensen hebben behoeftes, oude mensen hebben behoeftes, dat weet ieder fatsoenlijk mens. Hoe voldoet u aan uw natuurlijke behoeftes?’

‘Iedereen heeft behoeftes, ik niet. Niet dat soort behoeftes. Ik heb gekozen voor het celibataire leven en zal daar ook naar blijven leven.’

Het blijft stil onder de journalisten. Enkel de pennen bewegen en de lenzen flitsen. Ik knik naar de persvoorlichter en bedank de aanwezigen voordat ik terugkeer naar binnen.

Als de deur achter mijn rug dichtslaat zucht ik en grijp de rugleuning van een armstoel.

‘Chapeau, proficiat. Gefeliciteerd met je nieuwe mannelijkheid en openbaring aan de wereld. Ik moet helaas weer verder. De verzoeken om baanbrekende chirurgie te verrichten stromen onontkoombaar op dit moment al binnen.’ Breed glimlachend trekt de chirurg zijn leren jas aan, zet zijn zonnebril op en bij de deur roept hij: ‘Ik zie jou vrijdag met het koffertje,’ hij houdt zijn blik op Nancy, ‘alleen.’ Na een opzichtige knipoog verlaat hij de pastorie.

Nancy haast zich naar me toe en dept mijn voorhoofd droog met een katoenen zakdoek. Ze kijkt vluchtig de kamer rond en fluistert: ‘Wat bedoelt hij met koffertje?’

Ik recht mijn rug en leg mijn handen op haar schouders. ‘Alles gaat veranderen, Nance. Maar vrees niet. We hebben God aan onze zijde.’

Rivier

Michaels schaduw op het stromende water verried weinig van zijn gestalte: dat hij slungelig kon zijn, viel niet af te lezen aan de grijze vlek op de schitteringen van de rivier de Sacramento. De 9mm die tegen zijn slaap stond werd een grote klomp tezamen met zijn hoofd. Alsof hij een enorme tumor had die zijn denken verlamde. Maar het was eerder de Southern Comfort Lime die door zijn aderen gierde die hem melancholisch en irrationeel stemde.

Op de dag af was het tweeënveertig jaar geleden dat zijn jongere broertje verdween. Het was toen net zo blauw en warm als vandaag. Hij zag zijn broertje zwemmen en klooien met het water. De rivier had een ongelofelijke aantrekkingskracht. Alleen de wandeling ernaartoe al was een belevenis op zich. Michael kon nog de zandhagedissen voor hun sandalen zien wegschieten. Zijn broertje Luke probeerde ze te vangen en wanneer het hem lukte, trok hij de staart van de hagedis eraf en riep keihard: ‘Groei dan terug!’. Een keer had Luke zo lang stilgestaan, wachtend, dat zijn voeten verbrand waren door de zon.

De dag dat zijn broertje verdween had Luke een hagedis te pakken maar trok niet aan de staart. In de week eraan voorafgaand had Luke op school geleerd dat het loslaten van de staart een overlevingsmechanisme was om op die manier te kunnen ontsnappen aan roofdieren. Luke leek in die periode een besef van het leven te ontwikkelen, hij aarde de grijsbruine hagedis totdat ze bij de rivier waren. Daar werd het lopen zonder houvast te gevaarlijk en liet hij de hagedis vrij. De oever van de rivier lag op dat stuk tientallen meters lager.

Het duurde minstens een halfuur voordat ze via de roodbruine rotsen aan

de waterkant stonden. Michael zei zijn broer altijd niet voorbij de boom te zwemmen die na heftig onweer geveld was en voortaan dienstdeed als attribuut. Voorbij de boom zou de stroming vat op hem krijgen. Verder stroomafwaarts was een stroomversnelling en lagen er rotsen en keien op de bodem die de stroming van de rivier beïnvloedden. Vaak nog werd Michael wakker van Luke die hem om hulp vroeg. Luke schreeuwde dat hij niet kon ademen en de auto waarin hij zat volliep met water. Luke was een geoefende zwemmer, Michael had het hem zelf geleerd.

Het lichaam van Luke werd nooit gevonden. Michael hoopte maanden, jarenlang dat zijn broertje terug zou komen. Dat Luke bij het ouderlijk huis aanklopte en hem zou zeggen: ‘Kom, we gaan naar het zwembad van de Collins’. Week na week, maand na maand en jaar na jaar hoopte hij tegen beter weten in. Hij deed het nog steeds. Hij wist dat wanneer hij de hoop opgaf, de acceptatie kwam. Dan werd het definitief.

Zijn ouders hadden het hem nooit vergeven. Hij had zijn ouders beloofd Luke te beschermen en hem altijd weer veilig thuis te brengen. Hij had dus tegen zijn ouders gelogen. Michael had in zo veel opzichten gefaald, dat hij zichzelf een andere belofte had gedaan: de rest van zijn leven zou hij in alles slagen. Sterker nog, hij zou zich inzetten tegen onrecht; hij zou plaatsen bezoeken waar, tegen beter weten in, gehoopt werd. Hij zou rechercheur worden en meehelpen zoeken. Hij zou geliefden opsporen en vinden. Hij zou ze terugbrengen. Hij zou ze thuisbrengen. Dat was zijn levensmissie. Nu was van die missie nog weinig over behalve het idealistische idee. Soms voelde hij zich als een uitgewrongen tachtiger die naar het einde van zijn leven verlangde, terwijl hij nog geen zestig was.

Druppels zweet parelden op zijn voorhoofd. Als hij nu de trekker overhaalde, zou niemand het horen, mensen waren aan het werk op plaatsen mijlenver van deze plek. Ze zouden zijn lichaam over een paar dagen vinden. Honderden kilometers stroomafwaarts. Hij hoopte dat hij het tot helemaal op de Stille Oceaan redde, maar op hoop kon je niet drijven. Dat deden spieren en zuurstof, en op het moment had hij van beide niet genoeg. Zijn adem was gejaagd en de schaduw op het water trilde. Zijn hoofd bonsde en hij zwoer het water te kunnen voelen pulseren.

De beltoon van zijn telefoon deed hem het wapen laten vallen.

‘Shit! Verdomme.’ Zijn stem galmde boven het geraas van de rivier uit en zijn armen gristen over de kiezels van de rivierbedding op zoek naar het metalen voorwerp. Hij vond het, liet het op de bodem liggen maar zette zijn

rechterschoen erbovenop. Hij veegde zijn handen droog en schoof zijn telefoon open.

‘Drove,’ gromde hij diep. Luke was vermist, niet dood, want zijn lichaam werd nooit gevonden, dacht rechercheur Michael Drove terwijl hij probeerde te luisteren naar de stem aan de andere kant van de lijn. ‘Nog eens?’

‘Met Kenneth. We hebben stoffelijke resten gevonden die voldoen aan uw beschrijving.’

‘Ik ben er met anderhalf uur.’ Michael schoof zijn telefoon dicht, stopte het in zijn jaszak en griste zijn wapen van de rivierbodem. Het zou de komende uren onbruikbaar zijn, niet dat hij het tijdens zijn dienstjaren vaak gebruikt had, maar hij kon er nu zelf ook niets mee beginnen. Dat zat hem dwars. De twintig minuten die hij terugliep naar zijn auto vloekte en tierde hij en tussendoor brulde hij alsof hij het opnam tegen een grizzlybeer twee keer zo groot als hijzelf. Met soppende schoenen en natte broekspijpen plofte hij neer op de bestuurdersstoel van zijn matzwarte 1965 Ford F-100 en zette koers naar het mortuarium, via de omweg die hij in de loop van de jaren had weten te vinden. De rit naar het mortuarium duurde daardoor vijftien minuten langer, maar leidde hem tien minuten daarvan langs de Sacramento. Terwijl hij langs de rivier reed, vertraagde hij en keek naar het kolkende water. Vaak hield hij met zijn rijgedrag het verkeer op, wat leidde tot een kakafonie aan claxonnerende voertuigen. Het stromende water was gedurende de jaren een stilveen geworden dat op zijn netvlies gegrift stond en niet meer leek te bewegen. In werkelijkheid stroomde de rivier iedere dag in een andere stroomversnelling; geen dag was het uiterlijk van de rivier hetzelfde.

In het mortuarium voelde hij weer even de kriebel in zijn onderbuik, die hij de “hoopkriebel” noemde. Net voordat hij het laken omhoogtilde, overviel de hoopkriebel zijn gemoed. De hoop ontladde telkens weer in een waas van opluchting en frustratie. Diep vanbinnen hoopte hij het lichaam van zijn broer nooit te vinden, omdat hij niet precies wist wat hij zou doen wanneer hij zeker wist wat er met zijn broer gebeurd was. Hij zou wel zijn dienstwapen uitvoerig bestuderen, onder het genot van een glas Southern Comfort Lime dat hij vulde tot zijn eigen genoegen en hij zou alleen uit zijn luie stoel komen om de naald keer op keer naar het begin van de elpee *Blue* van Joni Mitchell te plaatsen of de plaat op de B-kant te leggen. Het was Luke’s langspeelplaat, met de nummers “River” en “California” als hoogte- en dieptepunt.

‘Negatief,’ hoorde Michael zichzelf grommen tegen Kenneth, de patholoog waarmee hij al jaren een zakelijke knipperlichtrelatie onderhield. ‘Bedankt

voor je telefoontje.’ Michael stopte een briefje van honderd in het borstzakje van de blauwe operatieoverall die Kenneth droeg. Blazend verliet Michael het mortuarium. Buiten keek hij naar de lucht, de spaarzame wolken dreven snel voorbij. Wat een verschil met gisteren, dacht hij. Toen had hij hagelstenen zo groot als druiven gezien en de Mexicaan die karton in de container wilde gooien, werd verrast door de wind die de stapel tussen zijn handen vandaan blies waardoor de parkeerplaats voor zijn woning bezaaid lag met verpakkingen van kant-en-klaartortilla’s, diepvriestaco’s en plastic bestek. Michael haalde zijn telefoon tevoorschijn en toetste het nummer van de Folsom State gevangenis in.

‘Ik wil hem vandaag zien,’ zei Michael luid. ‘Zorg dat hij er is. Ik ben er over twee uur.’ Zonder op antwoord te wachten beëindigde hij het telefoongesprek en stapte in zijn truck.

Twee uur later arriveerde Michael bij de poort van de gevangenis. Nadat hij zijn badge aan de bewaking had laten zien mocht hij zijn truck op het terrein parkeren en werd hij begeleid naar de afdeling minder zwaarbewaakte delinquenten. In het kantoor van de teamleider wachtte hij en hield zijn ogen op de binnenplaats van de afdeling. Na een paar minuten kwam een man met loopstok schuifelend zijn richting op. Liam Wenztheta, ooit stond hij beter bekend als vader Wenz. De man liep met gebogen rug en naar voren hangende schouders en had een kaal hoofd. Alleen achter zijn oren zaten nog plukjes zilvergrijs haar. Zodra hij voor de deur stond, wees hij met een bevende vinger naar de bewaker.

‘Johnny, kun je de deur voor me openen?’ De man klonk schor.

Met een elektronische klik ging de deur open.

Michael ging rechtop zitten en draaide zijn lichaam naar de gang toe.

Nog voor Michael hem zag zei de man: ‘Is er alweer een maand voorbij?’

‘Je weet dat ik hier anders niet zou zijn, Liam.’

De oude man schraapte zijn keel, bukte voorzichtig en bereidde zich voor om te gaan zitten. Hij zuchtte zodra hij zat. ‘Je zou ook naar mijn kamer kunnen komen.’

‘Je moet in beweping blijven.’

De twee keken elkaar niet aan en er viel een stilte. Liam tikte met zijn loopstok tegen de ijzeren tafelpoot en wees naar de benen van Michael. ‘Last van springtij?’

Michael reageerde niet.

‘Waar wil je het vandaag over hebben, rechercheur? Vergeving? Verslavingen of toch iets anders? Boetedoening misschien? Zelfreflectie?’

‘Vandaag is de dag dat ik mijn broer kwijtraakte.’

‘Hoe heet hij ook alweer?’

Michael draaide zijn gezicht naar de oude man toe. Hij legde zijn armen op tafel en zuchtte blazend. ‘Dat weet je verdomd goed, grijsaard.’

‘Mijn geheugen is niet meer wat het is geweest.’

‘Nee, maar ik geloof niet dat je het vergeten bent.’

‘Was het op 1 mei dat hij overleed?’

Michael sloeg zijn vuist op tafel. Hij keek even om en zag de bewaker opkijken, waarop hij een bedarende hand oprichtte. ‘Hij is niet dood.’

‘Acceptatie is een van de moeilijkste aspecten in het leven, maar ook een van de meest bevrijdende,’ zei Liam hakkellend.

‘Heb je dat geleerd van de Bijbel of van je leven in de bak?’

‘Allebei. Ik heb geaccepteerd dat ik op deze plek zal sterven. Ik zou alleen graag zelf de wijze waarop bepalen.’

Michael lachte schertsend. ‘Liam, als er iets als gerechtigheid bestaat, dan kom jij akelig aan je einde. Misschien word je ’s avonds neergestoken en duurt het de hele nacht om te sterven.’

‘Noem me alsjeblieft vader.’

‘Dat recht verloor je vijftien jaar geleden, Liam. Dat ze de Bijbel nog toelaten op je kamer.’ Michael vouwde zijn handen ineen. ‘Ik vraag me vaak af of ik mijn broer had kunnen redden van wat er ook is gebeurd.’

‘Dat vraag je tijdens elk bezoek.’

‘Ik dacht dat je geheugen iets mankeerde, ouwe.’

Liam hoestte luid en kuchte in zijn vuist. Na twee diepe ademhalingen schraapte hij opnieuw zijn keel. ‘Waar ben je deze maand wezen zoeken?’

‘Twee weekenden rondom de Sacramento-San Joaquin Delta. Sherman Lake en Winter Island. Een godvergeten oord als je het mij vraagt.’

‘Je zou de schoonheid van de zoektocht moeten zien, rechercheur. Dat maakt het verwerkingsproces draaglijker en zorgt voor een gedegen trauma-verwerking.’

‘Wie ben jij om over traumaverwerking te beginnen? Wat zeg jij tegen jezelf als je opstaat? Vind je jezelf een goede man?’

Liam opende zijn mond en slikte een paar keer. ‘Jouw interpretatie van goed en kwaad verschilt aanzienlijk met die van mij.’

‘Wat kraam je toch een onzin uit, ouwe.’

‘Wat ik heb gedaan, was puur uit nieuwsgierigheid.’

Michael voelde zijn handpalmen klam worden en een golf hitte door zijn onderbuik wervelen. ‘Meen je dit nou verdomme?’ Hij was opgestaan en had een hand om de hals van Liam gekneld.

‘Rechercheur!’ De bewaker kwam uit zijn kantoor.

Michael liet Liam los voordat iemand tussenbeide kwam.

Liam wreef met twee handen over zijn hals en nek.

‘Je hebt dat meisje verpest, weet je dat? Je hebt haar voor het leven getekend. Om nog maar niet te spreken van die jongens.’

‘Ik heb er geen spijt van.’

De bewaker droop af naar zijn kantoor.

Zodra Michael zeker wist dat de bewaker hem niet kon horen, zei hij: ‘Als de dag komt dat je klaar bent voor je laatste reis, geef me dan een seintje. Ik bied met alle liefde een helpende hand. Of twee.’

Ditmaal lachte Liam schertsend, maar hij klonk schor en schel, vrijwel dood.

Michael keek hoe de oude man zijn weg terug vervolgde. Hij hoopte met heel zijn hart dat Liam kwaad bloed had veroorzaakt bij gevangenen waardoor zijn dood gruwelijk en aanstaande was. Terwijl hij dat dacht ging zijn telefoon over. Wrijvend over zijn voorhoofd nam hij op. ‘Met Drove.’

‘We gaan ervoor. Wees uitgerust en scherp, neem je pokerface mee.’

‘Ik ben er over twee uur.’

‘Maak er anderhalf van.’

‘Tot straks, chef.’

De kiestoon klonk.

De spade

Elena keek vanuit het raam op de rug van een eenzame constructiewerker, zijn collega's liepen voor hem uit richting de keet; de werkdag zat erop. Elena's oma zou zich omdraaien in haar graf als ze zag hoe de straat er nu uitzag. Haar geliefde Sint-Christoffellaan was gedurende de afgelopen weken getransformeerd in een gigantische zandplaat. Kinderen uit andere buurten kwamen in groten getale op het zandfestijn af. De Sint-Christoffellaan zelf kende geen huishoudens met kinderen. De straat was veranderd van een stabiele factor als het ging om gezinswoningen naar een straat waarin de huizen dienstdeden als doorvoerwoningen. In een jaar tijd had Elena vier welkomstaarten

gebakken en drie afscheidskarten geschreven met daarop haar adresgegevens om in de toekomst toch contact te blijven houden. Negen van de tien keer hoorde ze nooit meer iets van haar vroegere burens.

Terwijl ze de bouwvakker steeds verder weg zag ploeteren door het droge zand, dacht ze aan haar oma. Nanna. Veertien jaar geleden overleed ze. Elena herinnerde zich hoe ze in de maanden voor haar dood wartaal uitsloeg. Vijfennegentig procent van alles wat uit haar mond kwam was onzin. Totale, onsamenhangende wartaal. Soms dacht Elena dat haar oma praatte met haar overleden man, die ze zag in de plooien van de gordijnen. Vaak ging Nanna 's nachts aan de wandel, ze had er een neus voor ontwikkeld om tijdens stroomstoringen op zoek te gaan naar lichtknopjes die toch niet werkten. Dikwijls kon ze de kaarsen niet vinden en maakte ze een hoop herrie.

Als Elena terugkeek op die periode vond ze het sowieso vreemde tijden. Kinderen verdwenen aan de lopende band en er woonden markante figuren in de straat. Elena herinnerde zich een paar van de figuren die ze jarenlang burens had genoemd. De kreupele veteraan met zijn aversie tegen Amerika, de uit Mexico afkomstige, alleenstaande moeder die het huis van de pastor met taco's bekogelde, de ideale huisvader die achteraf een relatie bleek te onderhouden met de toenmalige burgemeester. Op een bepaald moment was iedereen in de buurt verdachte van de ontvoeringen van de twaalf. Niemand had van tevoren kunnen denken dat de pastor de dader was. De buurt had gewalgd van de vondst die de politie bij hem in de kelder en op de eerste verdieping had gedaan.

Toen had de straat aan beide kanten van de weg volgestaan met esdoorns. Vorige week hadden de werkers de laatste boom geroid. Dat kwam goed uit want gisteren had het op woeste wijze gestormd. De zwaarste storm van het decennium. Elena kon alleen maar bedenken hoeveel schade de omvallende bomen aan de huizen hadden kunnen toebrengen, toen ze de werker zag verdwijnen. Ze knipperde met haar ogen en keek opnieuw. Ze hield een hand boven haar ogen om de glinsteringen, die de zon veroorzaakte in het glas, tegen te houden. Ze hallucineerde niet, toch? Konden antidepressiva met haar zicht morrelen? Ze slikte ze al zo lang dat ze de bijsluiters bij thuiskomst gelijk weggooide. Ze schudde haar hoofd maar het beeld bleef hetzelfde.

Het groepje werklui liep onverstoord verder richting de keet.

Zonder na te denken rende ze naar buiten, greep een spade mee van een van de spelende kinderen, balanceerde over de twee balken die als loopbrug dienstdeden en sprong op blote voeten in het zand. Al roepend bleef ze door

het rulle zand ploegen.

De werklieden hoorden haar niet, kwamen bij de keet aan, barricadeerden de deur en dropen verder af.

Elena stopte en keek om zich heen om te zien of er andere mensen in de buurt waren, maar op de onverstoorbare kinderen na was ze alleen. Had de zon spelletjes met haar ogen gespeeld? Of hadden de gedachten aan haar oma een loopje met haar genomen? Het kon toch niet... Hijgend leunde ze voorover en steunde op haar knieballen. Tussen de leidingen en sporen van graafmachines door liepen geulen voor de nieuwe riolering. Elena wipte over de afgravingen heen. Zo'n twee meter van haar voeten zat een gat, breder en dieper dan ieder ander gat dat ze ooit gezien had. Ze wilde een stap achteruit doen maar haar gedachte ging naar de bouwvakker.

'Hallo?' riep ze schel. 'Is daar iemand?'

Er kwam geen reactie.

Voetje voor voetje schuifelde ze dichterbij de rand van het gat. Het laatste stuk kroop ze om te zien of ze iets in het gat zag. Ze zag de fluorescerende gele hes van de man. Hij was bezig op te staan.

Dit gat kon ze onmogelijk opvullen met de spade. Ze liet de spade naast zich neervallen en vloekte inwendig. Voor het eerst was ze oprecht blij dat Nanna overleden was. Elena kon zich de vragen en de verwarring voorstellen die ongetwijfeld gepaard zouden gaan met een ontwikkeling als deze.

'Gaat het?' vroeg Elena. Haar stem echode na een paar seconden terug. Nu pas voelde ze hoe haar hart tekeerging.

'Zinkgat, komt vaker voor. Het zou fijn zijn als je een ladder kon halen of,' de werker wreef over zijn helm, 'een van de jongens.'

Elena keek over de zandvlakte naar het einde van de straat en schudde haar hoofd. 'Ik ben bang dat ze naar huis zijn. Maandag,' hikkende Elena.

'Mijn telefoon heeft hier geen bereik. Bel anders het constructiebedrijf op, dan sturen ze iemand.' De man keek naar boven en vervolgens om zich heen. Hij bukte iets en verdween uit het zicht van Elena.

'Hé! Waar ga je heen?' Ze wilde zich niet inbeelden wat hij zag en dacht aan haar oude buurvrouw, Liza.

De man reageerde niet.

Elena klakte met haar tong en zuchtte. 'Ga alsjeblieft niet de archeoloog uithangen.' Net voordat Elena op wilde staan om bij de dichtstbijzijnde burens aan te kloppen, keerde de man terug in het licht.

'Je hoeft het constructiebedrijf niet te bellen. Bel de politie.' De werker